

(Folytatás az 1. oldalról.)

nyai közösen átültessék az életbe mindazt, amit Helsinkiben elfogadtak. Az, hogy az európai biztonsági értekezlet milyen mértékben segíti elő a béke és a biztonság megszilárdítását, elsősorban attól függ, hogy a résztvevő országok miképpen hajtják végre a záróokmányban foglaltakat. A Magyar Népköztársaság maradéktalanul teljesíti a vállalt kötelezettségeit. Kormányunk már is intézkedéseket tett a záróokmány rendelkezéseinek végrehajtására.

Dr. Faluvégi Lajos:

Teljesítettük népgazdaságunk 1974. évi tervét

Bevezetőben hangsúlyozta: a népgazdasági fejlesztésnek és a társadalmi ellátásnak 1974. évi tervét teljesítettük, noha a népgazdasági egyensúlyviszonyai a kívánatosnál kedvezőtlenebbül alakultak. Népművelési és életviteli feladatok előirányzatot meghaladó mértékben javult. A költségvetés keretébe tartozó oktatási, kulturális, tudományos, egészségügyi, szociális, védelmi és igazgatási feladatok pénzellátása a törvényben jóváhagyott céloknak megfelelően történt. Az eredményekkel biztatóan hozzájárultunk a IV. ötéves terv megvalósításához.

A miniszter rámutatott, hogy az 1974-es esztendőben több nehézséggel kellett szembenéznünk, mint az előző időszakban. Különösen nagy gondot okozott a tőkés világgazdaság hatása, mert a nyers- és alapanyagimport jobban drágult, mint ahogy exporttermékeink árát emelni tudtuk; élőállat- és húskivitelünket a Közös Piac korlátozó intézkedései gátolták. Köztudomású, hogy a mostoha időjárás miatt csak

ra. Ezt tette a többi szocialista ország kormánya is. A miniszter ezután kifejtette a különböző nemzetközi kérdésekkel kapcsolatos kormányálláspontot, és hangsúlyozta:

— Hazánk folytatja bevált és az élet által igazolt külpolitikáját, amelynek irányvonalát megerősítette az MSZMP XI. kongresszusa.

Építőmunkánk külső feltételeinek, szocialista rendszerünk zavartalan fejlődéséhez, biztosításához alapvetően járul hozzá a szocialista közösség államaival való

együttműködésünk. Kiemelkedő szerepet tölt be ebben a Szovjetunió: óriási segítséget nyújt népművelési felszabadulásunk első napjától kezdve. Országunk és a Szovjetunió testvéri kapcsolatai azóta is szüntelenül fejlődnek pártjaink, kormányaink és népeink teljes megerősítésére.

Befejezésül a külügyminiszter ismételt hangsúlyozta annak a fontosságát, hogy a szocialista országok töretlenül folytatják küzdelmüket az enyhülés folyamatának kiszélesítéséért, visszafordíthatatlanná tételéért.

érzékeny — egyensúlyi állapotára. Ezt fokozatosan helyre kell állítani.

A továbbiakban a vállalkozók gazdálkodásáról szövegeztünk. Elmondotta: vállalatunk és szövetkezetünk gazdasági ereje 1974-ben is tovább nőtt. Állásunk értéke 52 milliárd forinttal gyarapodott. Árbevételünk, illetve értékesítésünk 13 százalékkal, nyereségünk 16 százalékkal növekedett. A pénzügyi eredmények egy része azonban a költségvetési támogatásokból származik.

Beszéde befejező részében dr. Faluvégi Lajos ezeket mondta:

— Sikerekkel és tanulságokkal vagyunk gazdagabbak. És azzal az elhatározással, hogy tovább folytatjuk a bevált gazdaságpolitikát, és fejlesztjük irányítási rendszerünket, igazítva az új feltételekhez és a nagyobb követelményekhez. Gazdaságunk anyagi alapjai, tartalékai és pénzügyi viszonyai lehetővé teszik, hogy — ha nagyobb erőfeszítésekkel is, de — folyamatosan haladjunk tovább.

Tisza, Maros, a Hármas-Körös és számos kisebb vízfolyás keresztül-kasul szeli a megyét. Területünk kétharmada, mely fekvése miatt, a folyók magas vízállása idején az árvízi szint alatt van. Egy gátszakadás óriási károkat okozna a gazdaságban és a lakótelepülésekben is. A gátak — a nagy anyagi áldozatokkal végrehajtott erősítések következtében — évről évre szilárdabban állják az árhullámok rohamait, mind nagyobb biztonságot jelentenek a környező területek és települések számára.

Az ár- és belvízkárok hatása

A gátak alatt átszivárgó vizek és a magas vízállás miatt a természetes lefolyásban akadályozott visszamaradó vizek azonban nagy területeket öntenek el. Ez évben is az ország belvízzel borított területeinek közel fele Csongrád megyében volt. Ennek következtében a mezőgazdaságban közel egymilliárd forint értékű kár keletkezett. Közvetlenül az aratás előtt a természetbeleszékelt rekordereményeket jeleztek, 40—42 mázsa körüli hektáronkénti búzatermés-átlaggal számoltunk. És végül a nagy tömegű csapadék lezuhlása, a belvíz kártételei következtében meg kellett elégednünk 30 mázsnál kevesebb meyei átlagterméssel. (Bár meg kell jegyezni, hogy tíz évvel ezelőtt ez is rekordnak számított volna.)

A vízkárok kihatottak egyéb mezőgazdasági kultúrára is, különösen a zöldség, de sajnos, még a gyümölcsstermelésre is. Ez arról is inkább figyelemre méltó, mert köztudomásúan Csongrád megye — kedvező klíma- és talajadottságai következtében — az ország zöldség- és gyümölcstermelésének, valamint exportra történő szállításokiban jelentős szerepet játszik. A hagyományok és fűszerpaprikából országos termelés közel felét, számos zöldségtermékből egynegyedét, vagy egyharmadát adja. Mivel a talaj vízzel telített — a csapadékos időszakokban is — a levegő páratartalma magas —, így a különböző gombabetegségek, egyéb növényi kártevők nagyon elszaporodtak. Jelentősebb anyagi ráfordításokkal és többletmunkával végrehajtott védekezés ellenére a megtermelt termékek nagy százaléka (a hagyomány példáját kb. fele) pusztult el.

A belvizek jelentős károsodást okoztak az épületekben, különösen Makó és Szeged városban. A megye helységeiben körülbelül ötezer lakás rongálódott meg, közte több száz teljesen használhatatlanná vált.

Egyre gyakoribb a károkozás

Csongrád megye ezen kedvezőtlen adottságai nem újkeletűek, hiszen régebben is sűrűn sújtották e terület lakosságát az ár- és belvizek. A felszabadulás előtt emberek sokasága számára okozott egyéni tragédiát a vizek kártétele. Most kormányzatunk intézkedései következtében a vizek által sújtottak jelentős támogatásban részesülnek.

A kormány beszámolója — véleményem szerint — nemcsak fő vonalában, de részleteiben is valóságosan adja a jelenlegi helyzet képét.

Lázár elvtárs utalt arra, hogy ez évi mezőgazdasági eredményeinket befolyásolták azok a természeti hatások, amelyek az év közepén komoly gondot okoztak a mezőgazdasági termékek betakarításában. Mint egy olyan terület képviselője, ahol az országos átlagnál kiélezettebben jelentkezett ez a probléma, adatokkal tudom bizonyítani ennek gazdaságunkra gyakorolt súlyos kihatását.

A Dél-Alföld — ezen belül Csongrád megye — országosan azok közé a területek közé tartozik, amelyek az árvíz által leginkább veszélyeztetettek, és belvizek által leginkább sújtottak. A

legfelsőbb testület, mégis jól képviseli az országot. Közel van Magyarországnak.

Tekintettel keresem a képviselők között a Szeged környéki táj választottjait: Apró Antal elnökök, Győri Imre, dr. Komócsin Mihály, dr. Antalffy György, dr. Petri Gábor tűnik hamarjában szemembe. Jelen vagyunk.

A Minisztertanács elnöke, Lázár György terjeszt elő a kormány munkaprogramját. Figyelünk. Az aktív részvétel megfeszített munkát követel. Felelőssége van a szavaknak, tisztességes tartalma, megnevezése, kicsinek tűnik ez a

szűkebb terület, mégis jól képviseli az országot. Közel van Magyarországnak. Tekintettel keresem a képviselők között a Szeged környéki táj választottjait: Apró Antal elnökök, Győri Imre, dr. Komócsin Mihály, dr. Antalffy György, dr. Petri Gábor tűnik hamarjában szemembe. Jelen vagyunk.

Az eddigiekhez hasonló következetességgel folytassuk a gátak további erősítését. Indokolt, hogy tanulmányozzuk azokat a hatásokat, amelyek az utóbbi évek során érintették a Maros, esetleg más folyók vizállásának alakulását. Bizonyára a szeles csapadékos időszakok túlméretezését, a közrejátszóan az árhullámok gyakori kialakulásában.

Folyóink vízgyűjtő területeinek döntő többsége szomszédos országok területén van. Az árvízvédelem fokozására ott is történnék intézkedések. A vizek lefolyása meggyorsul a kiépítésre került, illetve kerülő vízáramlások létesítmények, valamint a korábbi természetes lefolyást biztosító rendszerek szilárd anyagokkal való burkolása hatásaként. A folyók alsó szakaszának fokozottabb árvízvédelme tehát megkívánja a gátak mentett oldalán nagy értékű mezőgazdasági létesítmények, jó talaj- és klímadottságokkal rendelkező területek van. Ezen túlmenően az ország közlekedésének már több mint felét és földgáztermelésének is jelentős hányadát adó termelőegységek is e mély fekvésű területeken vannak. A védelem, a gátak erősítését indokolja nem utolsósorban, hogy nagy lélekszámú lakótelepülések is veszélyeztetettségnek vannak kitéve.

Tapasztalatok szerint a belvizek kialakulásához és még inkább lakóterületekhez a rövid idő alatt lehulló

nagyobb mennyiségű csapadék mellett hozzájárul a folyók vízszintjének alakulása is. Magasabb vízállás esetén a csapadékvíz lehúzódása a terepszintről lényegesen lassúbb. A hullámterek elöntése után a gátak alatt is szivárogozhat, mivel több helyen az altalaj vastag homokréteget foglal magában. Ez növeli a belvízzel való elöntöttséget.

A magas vízállások növekvő gyakorisága miatt indokolt tehát tanulmányozni és generálisan felülvizsgálni a belvízvezető rendszerünket, és végrehajtani azokat a legszükségesebb intézkedéseket, amelyek révén csökkennek a kártételek. Szükséges az Országos Vízügyi Hatóság szakirányításával és közreműködésével rövid időn belül egy távlati tervet kidolgozni, és belátható távon megvalósítani a belvizek gyorsabb elvezetésének érdekében. Ez a terelés és a lakótelepülések biztonságát növelve bőségesen visszatérül a víz kártételeinek elmaradása, vagy legalábbis lényegesen csökkenése következtében. Szükséges, hogy mi — a helyi szervek vezetői — nagyobb határozottságot tanúsítsunk a meglévő belvízvezető csatornák rendben tartására, a gazdaságok külföldi (tanácsok, belvízvédelmi társulások) érdekeinek és tevékenységének összehangolására.

A városokat is sújtja a belvízkár

Célszerű volna néhány — rövidebb távon, kisebb összeggel megoldható — feladatot haladéktalanul napirendre tűzni. Makó és Szeged egyes városrészeit belvízrendezését rövid időn belül megoldani. Olyan, zömében munkások, dolgozó kisemberek által lakott településegekről van szó, amelyek rendszeres időközönként visszatérően szenvednek a vizek pusztításától, s évről évre megújulóan jelentős károkat keletkeznek a lakóépületekben. Ezeket minimális állami támogatással, helyi erőből, a lakosság társadalmi munka végzésére jelentkező készségeit is felhasználva, meg lehet valósítani.

Elnézést kérek, hogy amikor az ország vezetésének több, nagyobb kihatású gonddal is kell küzdenie, ezek mellé egy lokális problémát is felsorakoztatok. A kormány munkaprogramjának hangvétele, az a körültekintő figyelem, amellyel pártunk és államunk vezetése kezeli a lakosság gondjait, bátorított arra, hogy ezt tegyem.

Lázár elvtárs segítséget kért a pártvezetektől is a kormány munkaprogramjának végrehajtásához. En bizonyos vagyok abban, hogy a pártvezetetek mindent megtesznek annak érdekében, hogy a kormány munkaprogramja eredményesen megvalósuljon.

A kormány elnökének előterjesztését, a kormány munkaprogramját mind magam, mind Csongrád megyei képviselőtársaim és az általunk képviselt választópolgárok nevében elfogadom és elfogadásra ajánlom — mondta befejezésül dr. Komócsin Mihály.

Dr. Komócsin Mihály:

A kormány munkaprogramja találkozik a lakosság egyetértésével

A Csongrád megyei pártbizottság első titkára, Szeged országgyűlési képviselője — mint lapunk első oldalán már jeleztük — is felszólalt tegnap, és a következőket mondotta:

— A kormány munkaprogramjának ismertetését nemcsak mi, képviselők kísértük nagy figyelemmel. Az ország lakossága is nagy érdeklődéssel várta. Népművelési szociológusok óhaját tisztában van azzal, hogy a kormány változott összetételében is pártunk bevált politikáját folytatja meg. A kormányelnöki beszámoló ez irányban nem is hagyott kétséget, így nem keletkezhet csalódás az ország közvéleményében.

A választópolgárok — tapasztalataim szerint — elsősorban három kérdéssel várták a kormány válaszát:

1. **Hogyan kívánja munkaprogramjában realizálni pártunk XI. kongresszusának határozatait, a Hazafias Népművelési programját?** Mint az országgyűlési választások és sok más politikai rendezvény tapasztalatai bizonyítják, lakosságunk széles köre a kongresszus határozatait, a párt programnyilatkozatát magáévá tette, a Hazafias Népművelési választási felhívását egyetértéssel fogadta, és elvárja azok gyakorlati megvalósítását az állami munkában is.

2. **Milyen intézkedéseket kíván tenni a kormány azoknak a nehézségeknek a leküzdésére, amelyeket a kapitalista világgazdaságban végbenemő folyamatok és az ez évben országunkat ért természeti csapások népgazdaságunkban kiváltottak?** Bár a lakosság sem a jövődelmek, sem az ellátás alakulásában e gazdaságunkat ért negatív hatásokat köz-

vetlenül nem érzékeli, mégis széles körben beszédtemat jelentenek, helyenként aggodalmat váltanak ki, és így érdeklődéssel tekintenek a kormány intézkedései elé.

3. **A lakosság általában — ezen belül különösen a munkás közvélemény — kívánja, hogy a kormány tegyen intézkedéseket azoknak az elveknek az érvényesítésére, amelyeket pártunk XI. kongresszusa és a Központi Bizottság több nagy fontosságú határozata megfogalmazott a vezetés színvonalának emelésére.** A dolgozók gyűlésein nem ritkán elhangzik szinte követelésként, hogy a központi állami szervektől kiindulva végig minden vonalon a vezetés nagyobb határozottsággal, következetességgel, a tevékenységek gondosabb összehangoltságát valósítsa meg.

Bizalom

a vezetés iránt

Képviselőtársaim eddig elhangzott hozzászólásából látom, nemcsak az én benyomásom, hogy a Lázár elvtárs által előterjesztett beszámoló e kérdésekre világos, egyértelmű, és megnyugtató választ ad. A kormány munkaprogramja várhatóan lakosságunk többségének egyetértésével fog találkozni. Ezért mi, képviselők, nyugodt lelkiismerettel megszavazhatjuk nemcsak a magunk, hanem megbízóink, a választópolgárok nevében is.

A kormány munkaprogramjával kapcsolatban jelentkező kisebb-nagyobb rész kérdésekben is óhajok, vagy kíváncsiságok. Minden ilyen érdeklődésre — érthetően — nem adhatott választ a kormány, hiszen még az ötéves terv ezután kerül jóváhagyásra az or-

Parlamentari jegyzet

Sétálok a piros szőnyegeken. Minden új és varázsa van. Kicsit elfogódott vagyok. Már zajlik a folyosói élet. Képviselők beszélgetnek, diplomáciai testületek tagjai, a tömegkommunikáció kisebb-nagyobb stábjai sűrűnek-forgognak, szorgalmatoskodnak. Mozgalmaság. Ünneplőesség.

Tizenegy órakor Apró Antal, az országgyűlés elnöke, megnyitja a munkaértekezletet. Ellipszis alakú teremben tanácskozik az országgyűlés. Rádöbbenek, belülről, innen nézve, kicsinek tűnik ez a

legfelsőbb testület, mégis jól képviseli az országot. Közel van Magyarországnak. Tekintettel keresem a képviselők között a Szeged környéki táj választottjait: Apró Antal elnökök, Győri Imre, dr. Komócsin Mihály, dr. Antalffy György, dr. Petri Gábor tűnik hamarjában szemembe. Jelen vagyunk.

A Minisztertanács elnöke, Lázár György terjeszt elő a kormány munkaprogramját. Figyelünk. Az aktív részvétel megfeszített munkát követel. Felelőssége van a szavaknak, tisztességes tartalma, megnevezése, kicsinek tűnik ez a

... Tudatosan és kecskeszerűen nélkül változtatunk ott, ahol az újonnan jelentkező követelmények, vagy a felismert ellentmondások azt megkívánják... Nem nyugtítottuk fel eredményeinket, nem hallgattuk el hibáinkat sem, sem az elbizakodottság, sem a kishitűség vadja nem illethet bennünket...

Hallgatjuk a kormány munkaprogramját. Naponta dolgozunk érte. A megfogalmazás, a szavak anyagga, termelő erővé válnak, mindennapi helytállásunk ve-
lünk van az ünnepi terem-